

Xalq Cəbhəsi • az

17-18 Sentyabr 2008

"Almaniya mənim bütün həyatımı məhv etdi"

İsmayıl Rüstəm: "İtiriləsi heç nəyim yoxdur, 4-5 il ömrüm qalıb..."

Ülviyyə Şamilqızı

Sosial vəziyyəti aşağı olan bir sıra azərbaycanlılar normal yaşamaq üçün xarici ölkələrə üz tuturlar. Əksər hallarda ölkə vətəndaşları Rusiya, Türkiyə və Dubaya getsələr də, "Xalq Cəbhəsinə" müsahibə verən Rüstəm İsmayıl Almaniya yollanıb. "Almaniya demokratik və müasir ölkədir" düşüncəsi Rüstəmin canı bahasına başa gəlib. 1970-ci ildə Göyçay şəhərində anadan olan Rüstəm İsmayıl, 1998-ci ilə qədər Azərbaycanda ticarət sahəsində müəyyən uğurlar əldə edib. Azərbaycanda yaşayarkən özünün şəxsi topdan satış mərkəzi, çayxanası, bir neçə dükanı, çörək sexi olan Rüstəm bizneslə məşğul olub. Həmin dövrdə Rüstəm başqa bir axara düşüb və iflasa uğrayıb.

Müsahibə zamanı Rüstəm İsmayıl bildirdi ki, tale onu aparıb Almaniya çıxarıb: "Ancaq gedərkən onun demokratik, hüquqi bir dövlət olduğunu zənn edirdim. Amma təəssüflər olsun ki, Almaniya heç də düşündüyümüz qədər kənardan göründüyü kimi deyil. Artıq 1998-ci ildə orada olarkən sənədlərimi itirdiyim üçün polislər tərəfindən yaxalandım. Onlarda "yurt dışı edilmə" adlı departasiya edilənlərin lageri var, mənə ora göndərdilər. Bundan sonra başlayan ağır həyat şərtləri artıq mənə xəstə salmışdı, öskürürdüm, ciyərlərim çürüməyə başlamışdı. Bu vəziyyətdə xəstə insan kimi oranın həkimlərindən yardım istədim, lakin rədd cavabı aldım. Onlar məndən bu köməklili də əsirgədilər. Almaniya hökumətindən siyasi sığınacaq istəməmişdim, sadəcə olaraq hamı kimi mən də yaşamaq üçün mübarizə aparırdım. Ömürlük orada qalmaq fikrim də yox idi, yalnız sənədlərimi itirdiyim üçün Almaniya qalmağa məcbur oldum. Xəstəliklərimlə bağlı həkimlərə müraciət etsəm də, Almaniya qanunları ilə nəzərdə tutulan müalicə mənə edilmədi. Mənə departasiya lagerindən bayıra buraxandan sonra onlar müəyyən hüquqlarımı tanımalı idilər. Yəni qanunla kimliyim təsdiq edilənə qədər onlar mənə keçici bir hüquq verirlər. Bunların qanunlarında hüquqi status var, bu qaçqın statusu deyil. Yalnız kimliyin təsdiq edilməsi kimi "duldunq" adlı müvəqqəti yaşayış statusudur. Həmin dövrdə qanunları yaxşı bilmirdim, çünki Azərbaycanda yaşayarkən də nə siyasətçi, nə hüquqşünas idim, yalnız bizneslə məşğul olan bir ticarətçi olmuşam. Bütün bunların nəticəsində axırı o vəziyyətə gəlib çıxdı ki, mənə qaçaq yolla bir həkimin yanına götürüb apardılar. Qeyri-qanuni yollarla dərman alırdım, amma doğru-dürüst bir müalicə görə bilmirdim. 1999-cu ildə polislər sənədlərim olmadığını üçün mənə ikinci dəfə yaxaladılar. Sənədi olmayan bir insanı Almaniya yalnız cinayət törətdiyi təqdirdə çıxarırlar. Buna görə də, buradan birdəfəlik qovulmaq üçün mütləq bir cinayət törətməli idim. İkinci dəfə polislər tutub mənə həbsxanaya atanda orada Biderman adlı bir kilsə işçisi var idi, o, bəzi məsələləri mənə başa saldı. Bundan sonra bütün haqsızlıqlara qarşı biz, yəni alman həbsxanasında olan 450 nəfər dustaq üsyan qaldırdıq. Daha sonra problemlərimi üsyan zamanı alman parlamentindən həbsxanaya gələn nümayəndə heyəti qarşısında qaldırdım. Həmin vaxt gələn nümayəndələrdən nəyə görə mənə birinci dəfə həbsxanadan azadlığa buraxanda qanunla nəzərdə tutulan imkanlardan istifadə etməmə imkan vermədiklərini soruşdum. Həmin vaxtlarda möhkəm sətəlcəm olmuşdum, 1999-cu ildə bu, daha pis formada özünü büruzə verməyə başladı. Belə ki, tez-tez özümü itirirdim, əlim-ayağım qatlanırdı, sən demə xəbərim olmayıb, ciyərlərim tamamilə çürüyüb. Dövlət həmin ildə yoxlanış aparan zaman xəstə olduğumu bildi".

Rüstəm qeyd etdi ki, bütün bunlara baxmayaraq, yenə də 2002-ci ildə Almaniyada ona qarşı qanunsuz məhkəmə qərarı çıxarılıb: "Məsələn, Almaniyada belə bir qanun var ki, kimliyindən, milliyyətindən asılı olmayaraq, insanların yaşam qərantisi ilk sırada durur. Alman hakimləri isə qərar verdilər ki, mənə heç bir yaşam qərantisi verilməsin. Yəni mənə nə işləməyə, nə sosial yardım almağa, nə də ki, həkimə getməyə icazə vermədilər. Ancaq Almaniyada bu qanuna zidd haldır, çünki onların qanunlarında belə şey yoxdur. Hətta 2002-ci ildə hakim belə bir qanunsuz qərar da verdi ki, əgər həkimlər ona artıq xəstəlik ucbatından öz ölkəsinə qayıda bilməyəcək vəziyyətdədir kimi bir diaqnoz qoysa belə, yenə də ona heç bir köməklik və ya yardım göstərilməsin. Yəni mövcud olan qanunları pozmaqla onlar məni küçələrə buraxmalarının ağır nəticə verdiyini gördükdə bunu ört-basdır etmək üçün mənə qarşı qanunsuz qətnamələr qəbul edirdilər. Düşünüblər ki, bu insan artıq bezib, özü burdan başqa bir dövlətə gedər, yaxud intihar edər. 2003-cü ildə infarkt keçirdim. Yenidən xəstəxanalara düşdüm. Bununla bağlı Almaniyanın TD1 telekanalının Alman-Türk proqramında da çıxış etmişəm. Xəstəxanadan çıxandan sonra yenidən dövlətə müraciət etdim ki, heç olmasa qanunla nəzərdə tutulan yardımlardan istifadə etməyə imkan versinlər. Çünki artıq sonum gəlmişdi, iş-gücüm yox, özüm infarkt keçirmiş bir adam. Alman məhkəməsi mənə qarşı yenə qeyri-qanuni qərarlar verdi. İş o yerə gəlib çıxdı ki, 2004-cü ildə Alman Parlamentinin qarşısında intihara qalxdım və Avropa məhkəməsinə müraciət etdim. Qəzetlərdən, televiziyalardan jurnalistlər gəlmişdilər, amma polislər yardım göstərmək əvəzinə məni psixiatrik xəstəxanaya atdılar. Orada mən polislərə bildirdim ki, özümü yandıran deyiləm, birçə tələbim var: parlamentin qarşısına jurnalistlər gəlsin. Hətta bir türk polisi mənə köməklik etdi. Mən onlara dedim ki, Almaniya kimi demokratik bir dövlətdə bu qədər hüquq pozuntusu ola bilməz. İki gün orada aclıqda dayandım, çox möhkəm soyuqlar var idi, özüm də ağır xəstə idim, artıq dözə bilmədim. Üçüncü gün üzərimə benzin tökərək intihar etməyə qalxdım. Həmin vaxt ora gələn jurnalistlərə, polislərə dedim ki, Almaniyada hüquqlarım kobudcasına pozulub, 1999-cu ildə polislər məni vəhşicəsinə döyüblər, polisləri üst-başımı soyunduraraq çıpaq vəziyyətdə mənə əziyyət, işgəncə verməyi əyləncəyə çeviriblər. Beş il boyunca məhkəmələr hüquqlarımı pozub, bütün həyatımı alt-üst ediblər". Ancaq bunların da bir nəticəsi olmayıb. Nəhayət, 2005-ci ildə ona qarşı səf qərar çıxaran hakimlərin əleyhinə açdığı məhkəmə prosesini Rüstəm qazana bilib. Rüstəm vurğuladı ki, 2004-cü ildə Avropa Məhkəməsinə müraciət edib: "Lakin bu gün Avropa Məhkəməsi qanunsuz olaraq mənim şikayətimə baxmır". Rüstəmin sözlərinə görə, Almaniyada ayda 6-7 nəfər miqrant intihara əl atır. Onların verdiyi əziyyətlərə, vəhşiliklərə dözmürlər: "Bütün bunların vəhşiliklərinin nəticəsidir ki, hazırda mənim əlacı olmayan 16 xəstəliyim var. Hətta ailə həyatı belə qurmamışam. Almaniya dövləti mənim bütün həyatımı məhv etdi. Bu proseslər gedə-gedə mən miqrantlardan bir məlumat da əldə etdim ki, Almaniyada miqrantlara qarşı başqa bir siyasət yürədülür. Elə ikinci dünya müharibəsindən sonra türklərin, yuqaslavların Almaniya gətirilib yerləşdirilməsini misal olaraq göstərmək olar. 40 ildən sonra onları geri göndərmək istəsələr də qanun buna imkan verməyib. Bundan sonra ortaya miqrant oyunu çıxıb. Böyük dövlətlərin burada marağı ondadır ki, onlar ucuz qiymətə qul, kölə qazanır. Bildiyiniz kimi istənilən ölkədə başqa dövlətdən gələn kasıb miqrantlar ən ağır işlərdə ən ucuz qiymətə işləyirlər, heç bir hüquqi sənədi, sığortası olmadan. Almaniya bu ölkədə yaşayan miqrantların hər biri üçün Dünya Bankından ildə 35 min avro pul alır. Mənim alman hökumətinin apardığı çirkin siyasətə qarşı çıxmaqda əsas məqsədim bu hökuməti məhkəmə "stolunda" otuzdurmaqdır. Konkret olaraq onu deyə bilərəm ki, onların mənə qarşı törətdikləri vəhşiliyin, xəstəliklərin gizlədilməsi və digər məsələlərlə bağlı bu günə qədər 40 məhkəmə prosesi baş verib. Mən onlarla sona qədər mübarizə aparacağam, itiriləsi heç nəyim yoxdur, çünki artıq 4-5 il ömrüm qalıb..."